

LAUSUNTO

luonnokseen valtioneuvoston periaatepäätöksestä ympäristön kannalta hyvien viljelytapojen ja eläinten hyvinvointia sekä elintarviketurvallisuutta edistävien tuotanto-olosuhteiden edistämisestä julkisissa elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoissa

Lausunnon antaja

Eläinten hyvinvointikeskus EHK, Helsingin yliopisto

Olemme Eläinten hyvinvointikeskuksessa ilahtuneita ja kannatamme lämpimästi eläinten hyvinvointia edistävien tuotanto-olosuhteiden huomioimista julkisissa elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoissa. Tämän periaatepäätösluonnoksen suosituksien noudattamiseksi suomalaisille eläintuotantotiloille kuitenkin pääosin riittää, että ne noudattavat kansallisia eläinsuojelusäädöksiä. Tämän vuoksi periaatepäätöksen tuotantoeläinten hyvinvointia edistävä vaikutus kotimaassa jää melko pieneksi. Hyvinvoinnin edelleen edistämiseksi esitämme ohessa muutaman huomion luonnoksessa esitetyistä, hankinnoissa huomioon otettavista eläinten hyvinvointitekijöistä.

Sianliha

Periaatepäätösluonnos ei tuo suomalaiseen sianlihantuotantoon eläinten hyvinvoinnin kannalta merkittävästi uutta. Suurin osa sikatiloista noudattaa suosituksen vaatimuksia jo nyt, lainsäädännön ja elinkeinon itsensä ohjaamina. Kokonaishyvinvoinnin kannalta on toki merkittävää, jos samat vaatimukset koskisivat myös tuontilihaa.

Kansallinen eläinterveydenhuollon seurantarjestelmä Sikava ja siihen perustuva Laatuvastuu-järjestelmä ovat hyviä työkaluja eläinten terveydestä huolehtimiseen. Terveys edistää eläinten hyvinvointia, mutta se ei yksin riitä takaamaan hyvinvointia. Myös Elintarviketurvallisuusviraston kanta on, että terveydenhuoltojärjestelmä ei nykyisellään ole hyvinvointijärjestelmä, vaikka yhtä hyvinvoinnin osa-aluetta edistääkin.

Tanskassa tulee käyttöön viranomaisten kehittämä sianlihan hyvinvointimerkintäjärjestelmä (Birte Broberg, Danish Veterinary and Food Administration, suullinen tiedonanto). Hyvinvointimerkitty tanskalainen sika on syntynyt vapaaporsituskarsinaan, sillä on ollut kuiviketta, eikä sian häntää ole katkaistu. Ruotsissa ja Norjassa kansallinen vähimmäislainsäädäntö takaa, että emakko ei porsii eikä sitä tiineytetä häkissä, eikä sikojen häntiä katkaista. Suomalaisista sioista valtaosa syntyy porsitushäkkiin, ja emakot myös tiineytetään pääosin häkeissä. Vapaan porsimisen ja tiineyttämisen edistäminen myös Suomessa olisi askel eteenpäin sikojemme hyvinvoinnissa.

Maito ja naudanliha

Nautojen häntien typistäminen ja sonnien kastointi eivät kuulu pohjoismaiseen karjanpitoon. Laki niin ikään takaa (muutamaa poikkeuslupaa lukuun ottamatta), että kytkettynä pidettävät

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@helsinki.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@helsinki.fi

lypsylehmät ja hiehot pääsevät jaloittelemaan vähintään 60 päivänä vuodessa. Parsinavetoista luopuminen ja laidunnukseen kannustaminen pihattotiloilla edistäisivät nautojen hyvinvointia Suomessa nykyisestä. Vaatimus rauhoituksen ja kivunlievityksen käytöstä vasikoiden nupoutuksen yhteydessä sen sijaan ylittää nautojen suojelun asetuksen vähimmäistason ja edistää olennaisesti eläinten hyvinvointia.

Siiipikarja

Eurooppalainen vähimmäislainsäädäntö ei salli munivien kanojen kasvatusta varustelemattomissa häkeissä. Kanojen hyvinvointia edistäisi, jos tässä periaatepäätöksessä kanojenpidon ”vähimmäisvaatimuksena” olisi lattiakanala.

Muut

On hyvä, että periaatepäätösluonnoksessa painotetaan mikrobilääkkeiden vastuullista käyttöä. Mikrobilääkkeitä käytetään jo nyt Suomessa vain eläinlääkärin ohjeiden mukaan, eikä niitä lain mukaan saa käyttää ennaltaehkäisevästi – tämä pätee toivottavasti käytännössä kaikilla eläintuotannon aloilla, myös ruokakalan tuotannossa.

Eläinten teuraskuljetuksen on periaatepäätösluonnoksen mukaan tapahduttava suoraan kasvatustilalta teurastamoon ilman välIASemia. Jos tätä käytetään eläinten hyvinvointia edistävänä väitteenä, tulisi hyvinvoinnin edistäminen voida todentaa. Teuraskuljetus, lastaus teurasautoon sekä autosta purku ovat aina eläintä rasittavia tapahtumia. Eläinten teuraskuljetusajat ovat viime vuosina pidentyneet. Tarkoittaisiko teuraskuljetus ilman välIASemia sitä, että teuraskuljetusajat tulisivat lyhenemään? Jos näin on, tämä periaatepäätöksen kriteeri edistäisi teuraseläinten hyvinvointia.

Vaatimus kalan toimittamisesta korkeintaan 12 tunnissa turvaa elintarvikkeen laadun. Yksi kalojen hyvinvointia edistävä kriteeri voisi olla vaatimus tainnutuksesta: kalat on tainnutettava heti vedestä noston jälkeen, ja niitä ei saa teurastaa tainnuttamatta ensin.

Ystävällisin terveisin,

Eläinten hyvinvointikeskus

Satu Raussi ja Tiina Kauppinen

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@helsinki.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@helsinki.fi